

[Fr. Dalgaard.]

godt kunde ønske anderledes. Lovforslaget er jo kommet til Verden paa Foranledning af et indenrigsministerielt Byggeudvalg af 1940 — det saakaldte sagkyndige Udvalg, ikke det parlamentariske Udvalg. Udvalget foreslog i Juni 1944, at der blev givet ekstraordinært Laan som Byggelaan direkte fra Staten til saadant Byggeri, som ikke kunde forventes gennemført med det samme paa Grund af den haarde Materialesituation. Det er et ret fyldigt Indlæg, dette Byggeudvalg gav i sin Indstilling, og kun paa nogle Punkter har man fra Ministeriets Side taget Hensyn til de Ting, som Byggeudvalget har ment var nødvendigt for et saadant Lovforslags Tilrettelæggelse og Gennemførelse. Allererst ligger det jo klart, at naar man allerede i Juni 1944 foreslog en saadan Lovgivning som den, der her er Tale om, var allerede paa det Tidspunkt Materialesituationen alvorlig, og den er ikke blevet bedre siden, tværtimod. Som Følge deraf er det sikkert uheldigt, at Lovforslaget kun vil give Byggelaan til Byggeforetagender paabegyndt efter 1. December i Aar. Der er ganske givet — jeg ved det ogsaa af Erfaring — adskillige Byggeforetagender i Gang, som er ude for den Materialesituation, der er Baggrunden for det foreliggende Lovforslag. Der er ingen Tvivl om, at adskillige af disse Byggeforetagender, maaske dem alle, i Løbet af kortere eller længere Tid maa gaa i Staa, en Situation, som Lovforslaget netop tager Sigte paa, thi det, det drejer sig om — de 20 Mill. Kr., der skal stilles til Raadighed for Boligbyggeriet som Boliglaan — er jo netop at give Byggeforetagender en Lettelse, naar Materialesituationen sætter dem i Staa, derved at de i et saadant Tilfælde ikke skal betale Renter og Afdrag af det Byggelaan, som man kan faa fra Staten, til Gavn for det endelige Byggeforetagende og til Gavn for de Lejere, som skal bo dèr. Derfor er der ingen Tvivl om, at man, hvis Loven skal gøre virkelig Nytte, maa sætte Datoen noget tilbage, saa langt som muligt, men længere tilbage end 1. April i Aar tror jeg ikke, det vil være forsvarligt at sætte den. Jeg haaber altsaa, at det i det Udvalg, hvis Nedsættelse jeg vil stille Forslag om, maa lykkes at overbevise den højtærede Indenrigsminister om, at en saadan tidligere Dato er nødvendig.

En anden Anke, jeg har, som ogsaa kommer til Orde i Byggeudvalgets Indstilling, men som der ikke er taget Hensyn til i Lovforslaget, er, at der efter Lovforslaget gives Byggelaan saavel til Kommuner og Boligselskaber som til private. Det er et meget farligt Gebet, man herved kommer ind paa. Det offentlige Byggeri, hvorunder jeg naturligvis ogsaa tager Boligselskabernes Byggeri, er et Byggeri, som er kontrolabelt. De Foretagender, som det offentlige og Boligselskaberne sætter i Gang, er Foretagender, som man ønsker færdiggjort saa hurtigt som muligt paa Grund af det voldsomme Pres, der er fra Lejernes, fra Befolkningens Side, af Hensyn til Boligselskaberne og Kommunerne selv. For private Bygherrer vil ikke akkurat de samme Hensyn gøre sig gældende, og der er ingen Tvivl om, at der i hvert Fald er Mulighed for, at en saadan Lov om ekstraordinære og billige Byggelaan til Byggeforetagender vil kunne udnyttes paa uhensigtsmæssig Maade af Privatbyggeriet. Jeg vil derfor meget henstille, at man følger Indstillingen fra Byggeudvalget, som jo er et sagkyndigt Udvalg, paa dette Punkt, saaledes at man kun giver saadanne Laan til Kommuner og Boligselskaber.

I denne Forbindelse vil jeg erindre om, at Byggeudvalget i sin Indstilling har et Stykke om Kontrol med Materialer, hvad enten disse er under eller uden for Rationeringen. Der er ingen Tvivl om, at man til Betingelserne for at give Laan efter en Lov som denne bør knytte et vist Indseende med, hvilke Materialer der overhovedet er til Raadighed, saaledes at Ydelsen af Byggelaan gøres afhængig af, at man underkaster sig et offentligt Tilsyn, eventuelt Rationering paa disse Omraader. Det bør være saadan, at man ikke faar en hel Del Byggeforetagender rundt omkring i Landet, hvoraf ingen kan gøres færdige, fordi man har Materialet uhensigtsmæssigt fordelt. Jeg mener derfor, at man ogsaa paa det Punkt bør tage Hensyn til det sagkyndige Udvalgs paa Erfaringer byggede Indstilling.

Ifølge § 2 skal det Tab, som lides ved saadanne Byggeforetagender, bæres af Staten og Kommunerne hver med Halvdelen, og jeg maa erkende, at det ogsaa er det, Byggeudvalget har foreslaaet. Imidlertid kunde jeg godt tænke mig, at man, navnlig